

โครงการพัฒนาป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริสวนป่าสิริกิติ์ที่ 11 (ฟาร์มขุนแตะ) อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติความเป็นมา

เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จเยี่ยมราษฎรที่โรงเรียนบ้านขุนแปะ ตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีราษฎรจากตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง ไปเข้าเฝ้าและขอพระราชทานความช่วยเหลือ เนื่องจากไม่มีงานทำ หลังจากเลิกเสพยาเสพติด พระองค์มีพระราชเสาวนีย์ให้นายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษและคณะ ให้ดำเนินการจัดตั้งฟาร์มตัวอย่างบ้านขุนแตะขึ้น และให้จัดจ้างแรงงานราษฎรยากจน

วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมราษฎรในพื้นที่โครงการ ฯ ให้มีรายได้เสริมจากการดำเนินงานฟาร์ม
2. เป็นแหล่งอาหารให้ราษฎรในพื้นที่โครงการฯ
3. เป็นแหล่งข้อมูลจากการสาธิตและทดลองของส่วนราชการที่ดำเนินกิจกรรมในฟาร์ม
4. เป็นแหล่งศึกษาและถ่ายทอดกรรมวิธีดำเนินกิจกรรมที่ได้ผล ราษฎรนำไปปฏิบัติเองโดยให้วัสดุ/อุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้มากที่สุด
5. ขยายพื้นที่ป่าไม้ในบริเวณโครงการฯ

ที่ทำการโครงการ

ตั้งอยู่ที่บ้านขุนแตะ หมู่ที่ 5 ตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พิกัด UTM 47Q E 0447910 N2933576 ระวังแผนที่ 4745 1V ความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,200 อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าจอมทอง

พื้นที่เป้าหมาย

มีจำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านขุนแตะ บ้านห้วยมะนาว และบ้านหินเหล็กไฟ ตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ราษฎรจำนวน 330 ครัวเรือน ชาย 545 คน หญิง 656 คน รวมทั้งสิ้น 1,201 คน

ขอบเขตโครงการ

พื้นที่ดำเนินการอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าจอมทอง อุทยานแห่งชาติออบหลวง และอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ มีเนื้อที่รับผิดชอบประมาณ 29,166 ไร่ โดยมีขอบเขตดังนี้

ทิศเหนือ	จดบ้านขุนยะ ตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง
ทิศใต้	จดบ้านห้วยขุน ตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง
ทิศตะวันออก	จดบ้านห้วยส้มป่อย ตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง
ทิศตะวันตก	จดตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ราษฎรได้รับ

1. ราษฎรมีรายได้เพิ่มจากการรับจ้างแรงงานภายในโครงการฟาร์มตัวอย่าง
2. ได้รับความรู้ทางการเกษตรและปศุสัตว์อย่างถูกหลักวิชาการ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพของตนเอง
3. มีแหล่งอาหารราคาถูกและปลอดภัยบริโภค
4. มีแหล่งน้ำสำหรับบริโภคและทำการเกษตรอย่างเพียงพอ

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

การขุดนาขั้นบันได โดยหน่วยโครงการพัฒนาป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริสวนป่าสิริกิติ์ที่ 11 (ฟาร์มขุนแตะ) ดำเนินการขุดนาขั้นบันไดให้ราษฎรที่มีฐานะยากจนและไม่มีข้าวเพียงพอต่อการบริโภค

- ปี 2555 ดำเนินการขุดนาให้ราษฎรบ้านขุนแตะ จำนวน 39 ครอบครั
เนื้อที่ 35 ไร่ 2 งาน
- ปี 2556 ดำเนินการขุดนาให้ราษฎรบ้านขุนแตะ บ้านหินเหล็กไฟ
จำนวน 41 ครอบครั เนื้อที่ 41 ไร่

การดำเนินงาน

สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนข้าวบริโภคของราษฎรบ้านขุนแตะได้ครบทุกครอบครัวแล้ว แต่บ้านหินเหล็กไฟยังคงเหลือบางส่วนที่จะพยายามจัดหางบประมาณไปดำเนินการให้ครบถ้วนต่อไป ราษฎรที่ได้รับการขุดนาได้มีข้อตกลงว่าจะไม่ขยายพื้นที่ทำกิน บุกรุกทำลายป่า และจะช่วยกันรักษาป่าอนุรักษ์ของชุมชนให้คงอยู่ตลอดไป โดยราษฎรส่วนใหญ่ทำนาไร่ สวน ไร่จ้าง เพาะปลูกตามฤดู มีพืชเศรษฐกิจได้แก่ กาแฟ พลับ กะหล่ำ ถั่ว รายได้เฉลี่ย 45,000 บาท/ครัวเรือน/ปี

ปัจจุบันโครงการฯ ได้จ้างแรงงานราษฎรจากบ้านขุนแตะและหมู่บ้านใกล้เคียงเข้าทำงานในฟาร์มตัวอย่างฯ จำนวน 280 คน ในอัตราค่าจ้างวันละ 80 บาท โดยกิจกรรมที่ดำเนินงานในพื้นที่โครงการฯ ประกอบด้วย

1. ปลูกพืชผักปลอดสารพิษ
2. ปลูกกาแฟ
3. ปลูกพืชสมุนไพร
4. ปลูกหม่อนไหม
5. ปลูกไม้ผลไม้ดอกไม้ประดับ
6. การเลี้ยงเบ็ดเทศ , เบ็ดบาบารี
7. การเลี้ยงไก่
8. การเลี้ยงปลากดหลวงและปลานิลแปลงเพศ
9. การเลี้ยงสุกรจีนหัวและหมูป่า
10. การเลี้ยงแกะขน
11. การเลี้ยงแก้ง , กระต่าย , เนื้อทราย

12. ผลิตปุ๋ยชีวภาพ

13. การแปรรูปผลผลิตซาไบหม่อน

14. การตลาดและประชาสัมพันธ์

จากการดำเนินงานดังกล่าว ส่งผลให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. คุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่โครงการดีขึ้น โดยเฉพาะการมีข้าวและอาหารบริโภคอย่างพอเพียงตลอดปี ปัญหาการว่างงานลดลงอย่างเห็นได้ชัด เพราะได้เข้ามาทำงานในฟาร์ม ทำให้มีรายได้ทุกเดือนสามารถส่งลูกหลานไปเรียนหนังสือต่อในระดับสูงขึ้น การอพยพไปทำงานที่อื่นน้อยลง มีความรักสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และยังคงรักษาประเพณีวัฒนธรรมของชนเผ่าได้อย่างเหนียว เช่น การแต่งกาย ชุดประจำเผ่า การชอ การรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิม

2. ราษฎรให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยวิธีของท้องถิ่นดำเนินการควบคุมไปกับการดูแลของภาครัฐ เช่น การจัดตั้งกฎระเบียบป่าอนุรักษ์ กฎระเบียบหมู่บ้าน กฎระเบียบพื้นที่ทำกิน การป้องกันไฟป่า การตรวจป่า การปลูกหญ้าแฝก ขณะนี้ในหมู่บ้านไม่เกิดไฟป่าแล้ว มีเพียงการลุกลามมาจากที่อื่น ซึ่งราษฎรก็ช่วยกันดับและทำแนวกันไฟ ผลจากการอนุรักษ์และการป้องกันไฟป่านี้เองได้ทำให้พื้นที่โครงการฯ มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ขึ้น

องคมนตรีได้มอบเครื่องกันหนาวพระราชทานให้กับราษฎร

ผลผลิตต่าง ๆ ของฟาร์ม

แปลงปลูกพืชผักเมืองหนาวภายในฟาร์ม

การเพาะเลี้ยงกระต่ายของฟาร์ม